

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Munuaistautirekisteri Taustaraportti 2024

Sisällys

Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä alueittain ja ikäryhmittäin 2020–2024.....	3
Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2014–2024.....	4
Dialyysihoidon aloittaneiden keskimääräinen ikä hoitomuodoittain 2000–2024.....	5
Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus diagnosoiryhmittäin 1965–2024	6
Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus 2023. Kansainvälinen vertailu.....	7
Munuaiskorvaushoidossa olevat potilaat ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2014–2024.....	8
Munuaiskorvaushoidossa olevien keskimääräinen ikä vuoden lopussa hoitomuodoittain 2000–2024.....	9
Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus vuoden lopussa hoitomuodoittain 1965–2024	10
Dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaiden määrä asukaslukuun suhteutettuna	
hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 2014–2024	11
Munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä vuoden lopussa hoitomuodoittain ja alueittain 2024.....	12
Yli 20-vuotiaiden potilaiden dialyysihoitomuoto 31.12.2024 alueittain	13
Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus 31.12.2023. Kansainvälinen vertailu.....	14
Munuaiskorvaushoitopotilaiden potilasvuosien määrä diagnosin ja hoitomuodon mukaan 2014–2024	15
Hoitomuodon muutokset vuoden 2024 aikana	16
Yli 20-vuotiaiden munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden määrä sairaaloittain 2024.....	17
Suomen dialyysiyksiköt kartalla	18
Munuaistautirekisterin asiantuntijaryhmä.....	19

Taulukko 1. Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä alueittain ja ikäryhmittäin 2020–2024

Hyvinvointialue		Uusien potilaiden vuosittainen määrä keskimäärin 2020–2024 ikäryhmittäin (v)						Ilmaantuvuus*/1 miljoona asukasta 2020–2024 ikäryhmittäin (v)					
		0–19	20–44	45–64	65–74	≥ 75	Kaikki	0–19	20–44	45–64	65–74	≥ 75	Kaikki
1	Itä-Uusimaa	0,0	0,8	3,0	2,2	1,8	8	0	30	107	178	171	79
2	Keski-Uusimaa	0,4	1,4	5,0	5,2	3,6	16	8	24	90	228	201	77
3	Länsi-Uusimaa	1,2	5,8	12,4	9,4	8,2	37	11	36	100	195	200	76
4	Vantaa ja Kerava	0,4	4,2	7,6	5,2	2,6	20	6	40	111	205	126	71
5	Varsinais-Suomi	0,4	5,4	14,4	12,0	10,4	43	4	35	120	196	186	87
6	Satakunta	0,4	3,6	8,8	5,8	3,8	22	10	63	161	184	131	105
7	Kanta-Häme	0,6	2,2	5,6	5,8	4,4	19	18	49	124	239	208	109
8	Pirkanmaa	0,6	9,0	16,2	18,2	12,6	57	6	50	128	291	223	106
9	Päijät-Häme	0,6	2,4	5,8	4,2	2,8	16	15	44	109	138	104	77
10	Kymenlaakso	0,2	2,4	5,2	3,2	4,2	15	7	59	119	129	187	95
11	Etelä-Karjala	0,0	1,2	3,4	6,6	3,2	14	0	35	103	348	186	115
12	Etelä-Savo	0,2	0,8	3,0	3,8	2,8	11	9	26	86	166	139	81
13	Pohjois-Savo	0,4	6,4	9,0	7,2	6,2	29	8	89	144	198	207	118
14	Pohjois-Karjala	0,2	3,2	5,8	5,2	2,6	17	7	69	144	204	126	104
15	Keski-Suomi	0,4	4,2	11,0	9,2	3,4	28	7	50	168	257	111	103
16	Etelä-Pohjanmaa	0,8	2,2	6,6	6,2	4,8	21	19	43	140	227	202	108
17	Pohjanmaa	0,0	2,0	3,4	4,6	5,8	16	0	37	83	218	281	89
18	Keski-Pohjanmaa	0,4	0,4	2,2	2,8	5,6	11	24	21	139	316	720	168
19	Pohjois-Pohjanmaa	1,0	4,0	11,6	12,4	9,4	38	10	31	120	258	242	92
20	Kainuu	0,0	0,6	2,4	1,8	1,0	6	0	34	130	152	105	82
21	Lappi	0,2	2,8	6,2	4,2	1,6	15	6	57	139	157	77	85
90	Helsingin kaupunki	1,8	10,0	17,2	10,0	8,4	47	14	37	111	162	151	71
91	Ahvenanmaa	0,0	0,0	1,4	0,0	0,4	2	0	0	173	0	117	59
YTA	Etelä-Suomi	4,6	28,0	59,6	46,0	34,8	173	10	37	106	188	164	78
	Itä-Suomi	1,2	14,6	28,8	25,4	15,0	85	8	63	142	211	148	104
	Sisä-Suomi	2,0	13,4	28,4	30,2	21,8	96	11	49	129	264	215	107
	Länsi-Suomi	0,8	11,0	26,6	22,4	20,0	81	5	41	123	197	190	92
	Pohjois-Suomi	1,6	7,8	22,4	21,2	17,6	71	10	36	128	222	229	97
Koko maa		10,2	75,0	167,2	145,2	109,6	507	9	43	121	210	182	91

*Keskimääräinen vuosittainen ilmaantuvuus ikäryhmässä

Taulukossa 1 on esitetty vuosina 2020–2024 munuaiskorvaushoitotulleiden potilaiden määrä sekä munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain ja ikäryhmittäin. Ilmaantuvuus oli suurin 65–74-vuotiaiden ikäryhmässä.

Yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä ilmaantuvuus oli koko maassa 182 uutta potilasta miljoonaa ikäryhmän asukasta kohti, ja hyvinvointialueittain se vaihteli välillä 77–720 ja yhteistyöalueittain välillä 148–229.

Taulukko 2. Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2014–2024

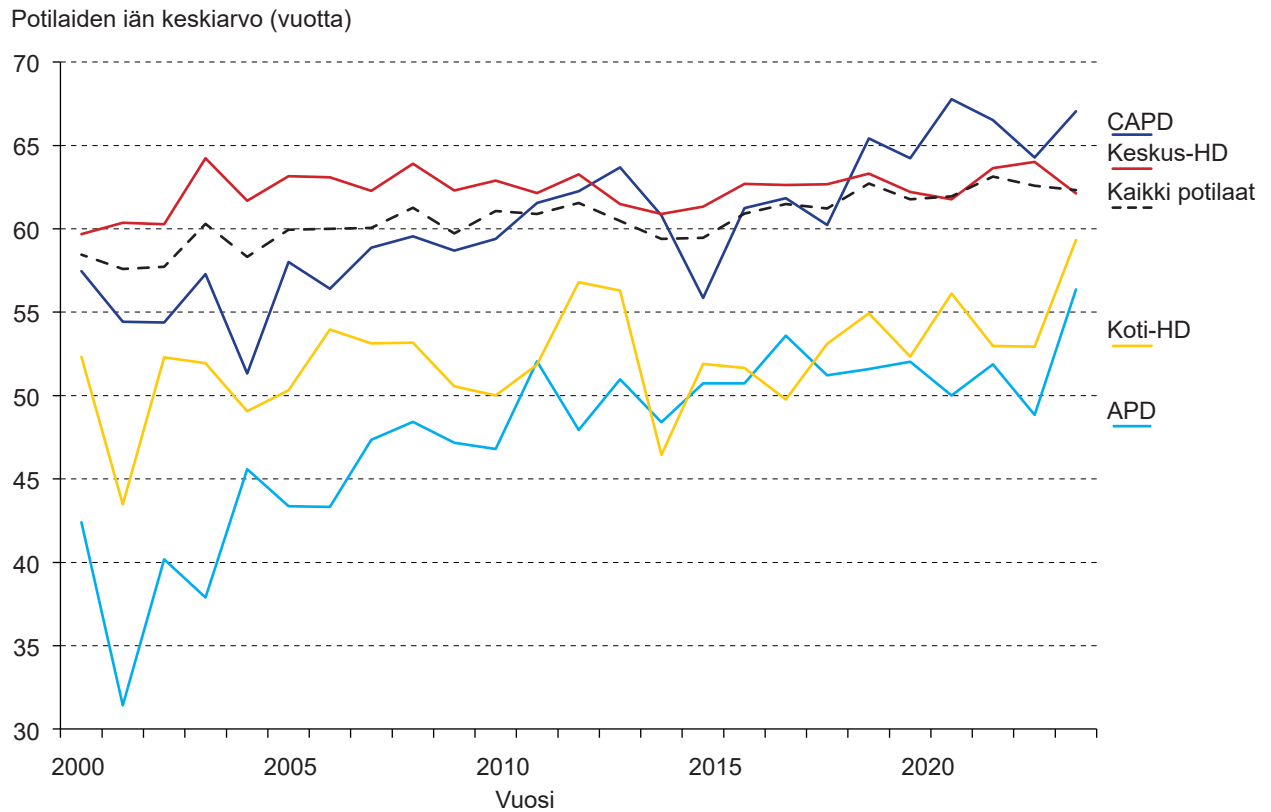
Ikäryhmä		Uusien potilaiden määrä					Ilmaantuvuus/1 miljoona asukasta				
		2014	2019	2022	2023	2024	2014	2019	2022	2023	2024
0–19 v	Miehet	9	4	4	5	6	15	7	7	9	10
	Naiset	6	<4	4	4	5	10	-	7	7	9
	Yhteensä	15	7	8	9	11	12	6	7	8	10
20–44 v	Miehet	43	45	46	51	54	49	51	51	56	59
	Naiset	24	29	20	20	27	29	35	24	23	31
	Yhteensä	67	74	66	71	81	40	43	38	40	45
45–64 v	Miehet	141	109	100	113	108	191	156	144	163	155
	Naiset	51	70	69	59	70	69	100	100	86	102
	Yhteensä	192	179	169	172	178	130	128	123	124	129
65–74 v	Miehet	79	107	90	84	110	271	319	273	259	343
	Naiset	32	59	52	38	52	99	159	143	106	147
	Yhteensä	111	166	142	122	162	180	235	205	179	240
≥ 75 v	Miehet	54	78	74	78	77	302	377	303	304	286
	Naiset	31	43	39	31	35	104	135	109	84	91
	Yhteensä	85	121	113	109	112	179	231	188	174	172
Kaikki	Miehet	326	343	314	331	355	121	126	114	119	127
	Naiset	144	204	184	152	189	52	73	65	54	66
	Yhteensä	470	547	498	483	544	86	99	90	86	97

Taulukko 2 esittää uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrän ja munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuuden ikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosina 2014–2024. Ilmoitettu uusien potilaiden määrä oli viime vuonna aiempaa tasoa. Yli 65-vuotiaiden ikäryhmän osuus on ollut edeltävän kymmenen vuoden aikana kasvussa. Vuoden 2024 uusista munuaiskorvaushoitopotilaista 65 prosenttia oli miehiä.

Ilmaantuvuus oli 97 uutta potilasta miljoonaa asukasta kohti vuonna 2024 ja suurin ilmaantuvuus oli 65–74-vuotiaiden miesten ryhmässä.

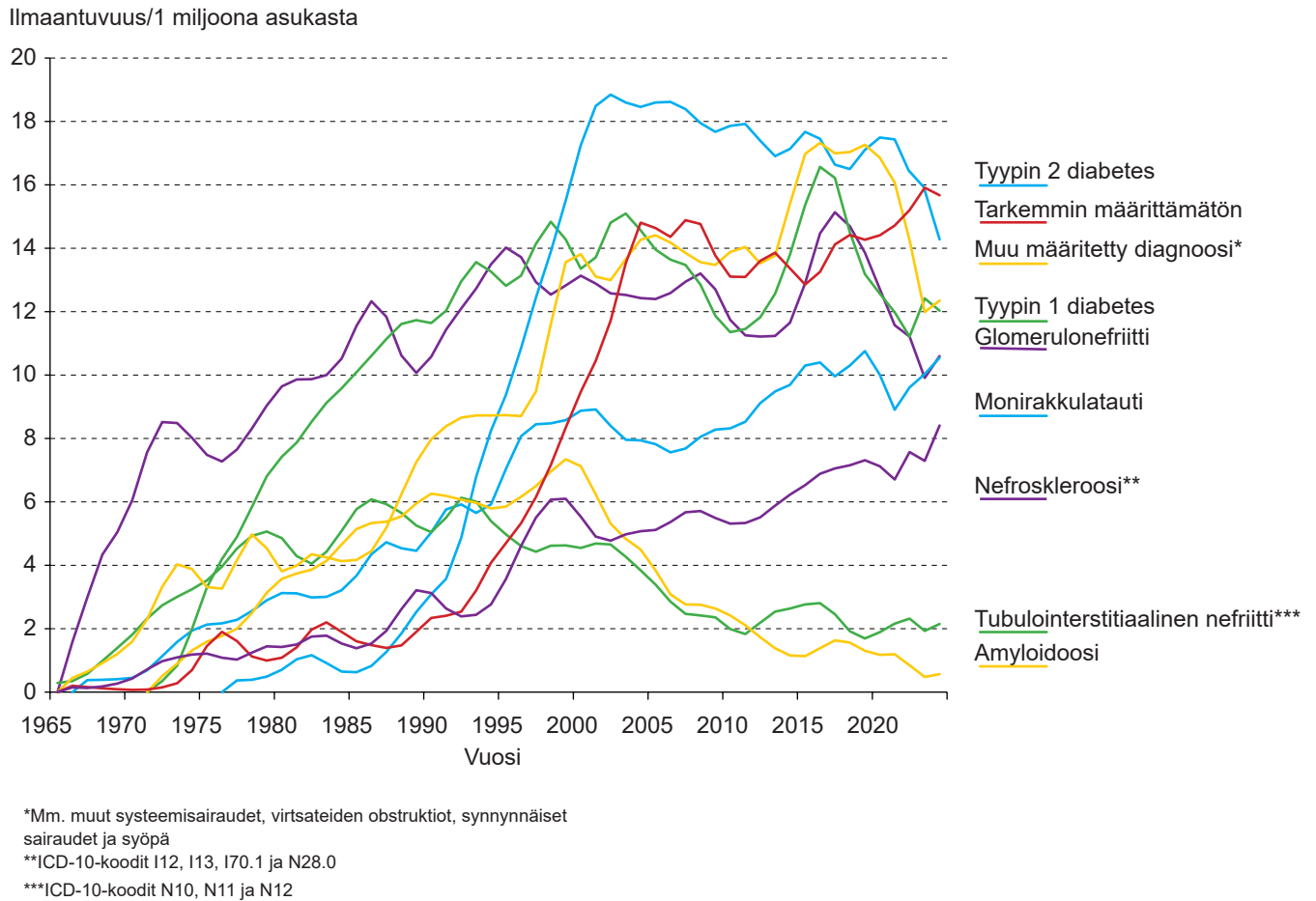
Jos uusien potilaiden määrä ryhmässä oli alle 4, ei tarkkaa potilaiden määrää tai ilmaantuvuutta ilmoiteta.

Kuvio 1. Dialyysihoidon aloittaneiden keskimääräinen ikä hoitomuodoittain 2000–2024

Kuvio 1 esittää dialyysihoidon aloittaneiden potilaiden iän keskiarvion ensimmäisen hoitomuodon mukaan vuosina 2000–2024. Dialyysihoidon aloittaneiden potilaiden keskimääräinen ikä on noussut tällä vuosituohannella 58 vuodesta 62 vuoteen. Nousua on tapahtunut kaikissa hoitomuodoissa. Suurin muutos on nähtävissä peritoneaalidialyysipotilailla. CAPD hoidon aloittaneiden keskimääräinen ikä on noussut 57 vuodesta 67 vuoteen ja APD hoidossa olevien 42 vuodesta 56 vuoteen vuosien 2000–2024 aikana.

Kuvio 2. Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus diagnosoiryhmittäin 1965–2024

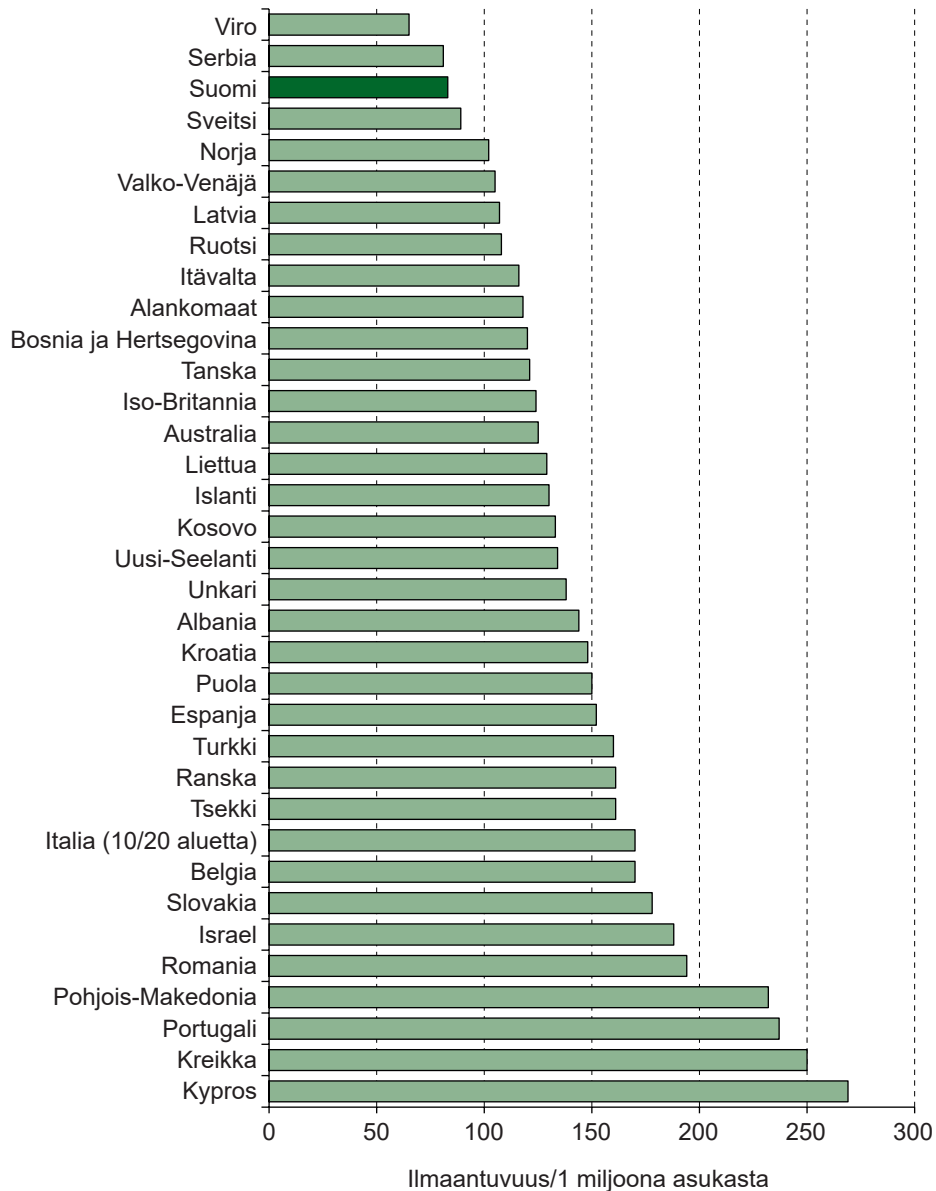

Kuvio 2 esittää munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuuden tasoitettuna keskiarvoina diagnosoittain. Ilmaantuvuus kasvoi lähes kaikissa diagnosoiryhmissä 1990-luvun loppupuolelle asti, mutta sen jälkeen kasvu pysähtyi. Ilmaantuvuus kasvoi 2010-luvun alussa tyypin 1 diabeteksen ja glomerulonefriitin ryhmissä, mutta kääntyi sen jälkeen laskuun. Nefroskleroosin ja monirakkulataudin ilmaantuvuus on ollut nousussa. Tubulointerstiaalisen nefriitin ja amyloidoosin ilmaantuvuus on laskenut.

Tyypin 2 diabetes on ollut yleisin krooniseen munuaiskorvaushoitoon johtava sairaus vuodesta 1999 lähtien, vaikka laskua ilmaantuvuudessa on ollut viime vuosina. Glomerulonefriitti ja tyypin 1 diabetes ovat seuraavaksi yleisimmät sairaudet. Muiden määritettyjen ja tarkemmin määrittämättömien diagnoosien määrä on kasvanut selvästi.

Vuonna 2024 yhteensä 75 uudella potilaalla oli muu määritetty diagnoosi. Yleisimpiä näistä diagnosoista olivat virtsateiden obstruktiot ja takaisinvirtaus (n = 21), vaskuliitti (n = 13), myelooma (n = 6), virtsaelinten syöpä (n = 6) ja synnynnäiset munuaisen puutokset ja epämuodostumat (n = 6). Ryhmän potilaista 3 potilaan ICD-10-diagnoosi oli N18.8, eli potilaalle ei löytynyt tarkempaa koodia, vaikka diagnoosia pidettiin määritettynä, eikä ERA-diagnoosi tarkentanut diagnoosia. ICD-10-koodi oli 86 potilaalla tarkemmin määrittämätön. Näistä 33 potilaalla ERA-koodi antoi tarkemman tiedon munuaistaudista.

Kuvio 3. Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus 2023. Kansainvälinen vertailu.

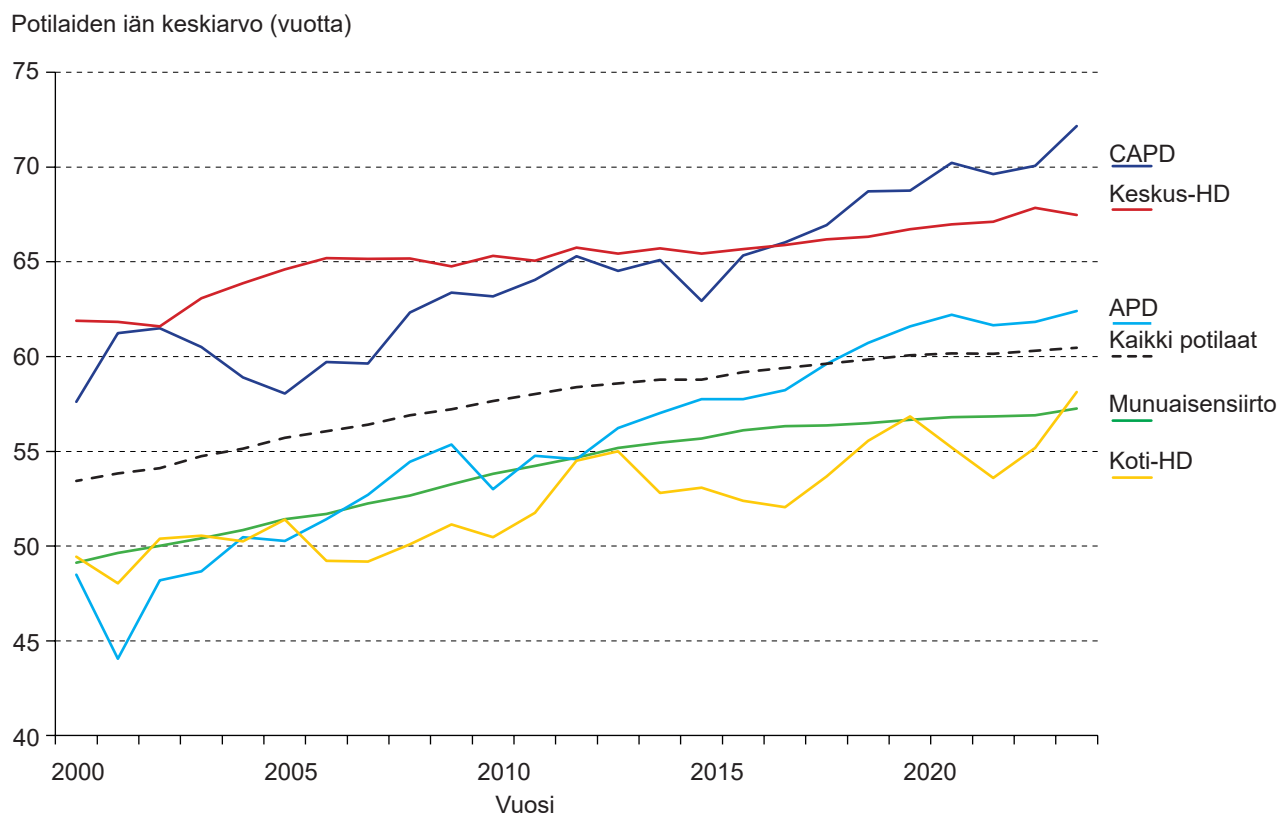
Kuviossa 3 on esitetty munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus vuonna 2023 ERA-rekisteriin raportoineissa maissa (Annual Report 2023, <https://www.era-online.org/research-education/era-registry/annual-reports/>) sekä Australiassa ja Uudessa-Seelannissa (ANZDATA 47th Annual Report 2024, <https://anzorrg.org.au/reports/anzdata-47th-annual-report-2024-data-survey-2023>). Vuonna 2023 munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus oli Suomessa yksi Euroopan matalimmista. Pohjoismaista ilmaantuvuusluku oli Islannissa 57 prosenttia, Tanskassa 46 prosenttia, Ruotsissa 30 prosenttia ja Norjassa 23 prosenttia suurempi kuin Suomessa. Kyproksella, Kreikassa ja Portugalissa ilmaantuvuus oli noin 3-kertainen Suomen lukuun verrattuna.

Taulukko 3. Munuaiskorvaushoidossa olevat potilaat ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2014–2024

Ikäryhmä		Potilaiden määrä					Vallitsevuus/1 miljoona asukasta				
		2014	2019	2022	2023	2024	2014	2019	2022	2023	2024
0–19 v	Miehet	70	70	74	76	75	114	117	126	130	128
	Naiset	50	52	46	47	48	85	91	82	84	86
	Yhteensä	120	122	120	123	123	100	104	105	107	108
20–44 v	Miehet	432	496	505	505	508	497	557	561	554	551
	Naiset	239	292	318	318	318	289	349	378	372	369
	Yhteensä	671	788	823	823	826	396	456	473	466	463
45–64 v	Miehet	1228	1236	1216	1227	1242	1665	1768	1756	1767	1787
	Naiset	723	800	779	764	755	972	1144	1134	1111	1099
	Yhteensä	1951	2036	1995	1991	1997	1317	1456	1446	1441	1445
65–74 v	Miehet	749	943	846	822	828	2573	2815	2570	2536	2579
	Naiset	414	493	512	518	535	1276	1326	1405	1445	1507
	Yhteensä	1163	1436	1358	1340	1363	1890	2032	1958	1963	2016
≥ 75 v	Miehet	443	514	624	659	687	2476	2487	2551	2566	2551
	Naiset	234	310	365	371	389	788	975	1025	1003	1014
	Yhteensä	677	824	989	1030	1076	1423	1571	1646	1644	1648
Kaikki	Miehet	2922	3259	3265	3289	3340	1085	1195	1186	1186	1197
	Naiset	1660	1947	2020	2018	2045	597	696	719	713	719
	Yhteensä	4582	5206	5285	5307	5385	837	942	950	947	955

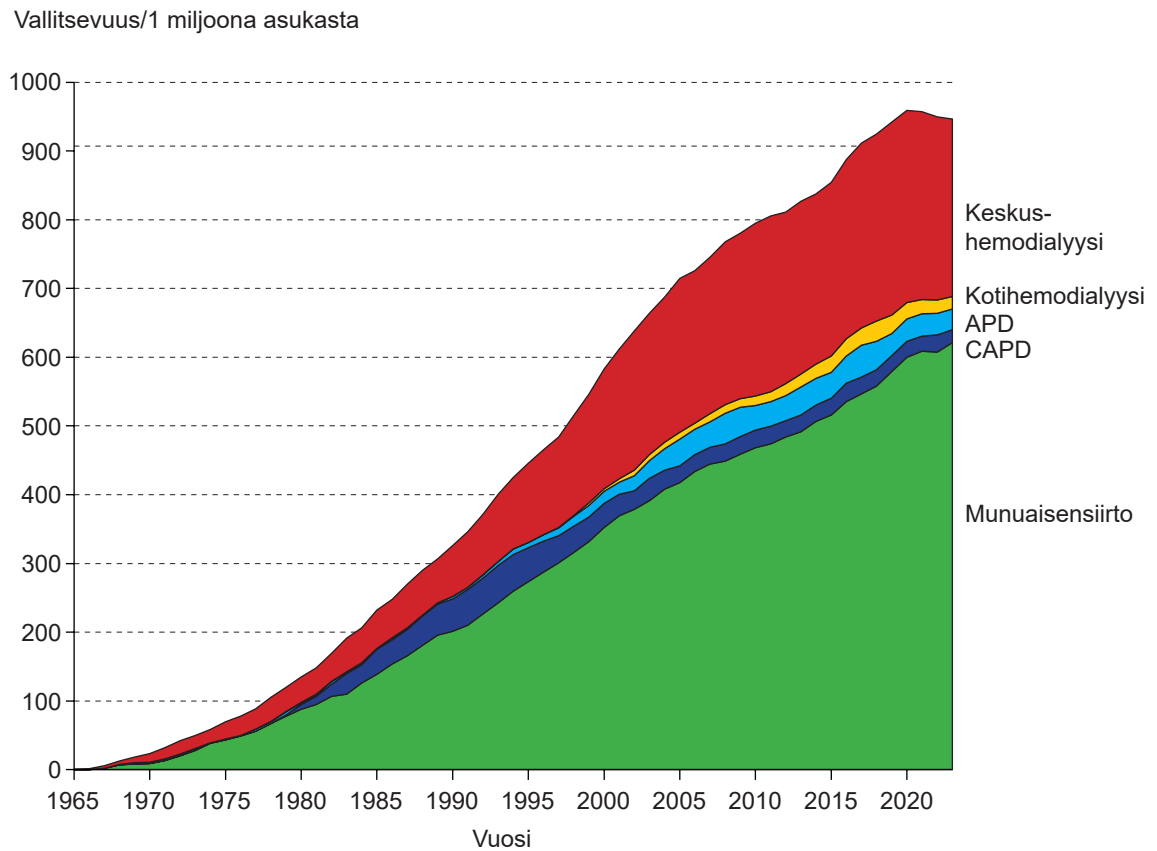
Taulukossa 3 esitetään munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä ja munuaiskorvaushoidon vallitsevuus vuosina 2014–2024 ikäryhmittäin ja sukupuolittain. Kymmenessä vuodessa yli 75-vuotiaiden munuaiskorvaushoidon vallitsevuus on kasvanut 16 prosenttia, ikäryhmässä 65–74 vuotta 7 prosentin, ikäryhmässä 45–64 vuotta 10 prosenttia, ikäryhmässä 20–44 vuotta 17 prosenttia ja ikäryhmässä 0–19 vuotta 8 prosenttia. Vuoden 2024 lopussa vallitsevuus oli suurin 65–74-vuotiailla miehillä, 2 579 tapausta miljoonaa tämän ryhmän asukasta kohti. Miehillä vallitsevuus oli vuoden 2024 lopussa 67 prosenttia suurempi kuin naisilla, ja sukupuoliero korostui vanhimmassa ikäryhmässä, jossa vallitsevuus oli miehillä 2,5-kertainen naisten lukuihin nähden.

Kuvio 4. Munuaiskorvaushoidossa olevien keskimääräinen ikä vuoden lopussa hoitomuodoittain 2000–2024

Kuvio 4 esittää munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden iän keskiarvion vuoden lopussa hoitomuodon mukaan vuosina 2000–2024. Munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden keskimääräinen ikä on noussut tällä vuosituhanella 53 vuodesta 60 vuoteen. Nousua on tapahtunut kaikissa hoitomuodoissa. Suurin muutos on nähtävissä peritoneaalidialyysipotilailla. CAPD hoidossa olevien keskimääräinen ikä on noussut 58 vuodesta 72 vuoteen ja APD hoidossa olevien 48 vuodesta 62 vuoteen vuosien 2000–2024 aikana.

Kuvio 5. Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus vuoden lopussa hoitomuodoittain 1965–2024

Kuviossa 5 on esitetty munuaiskorvaushoidon vallitsevuus hoitomuodon mukaan. Munuaisensiirron vallitsevuus kasvoi tasaisesti vuoteen 2020 saakka, mutta sen jälkeen vallitsevuus on kääntynyt lievään laskuun. Munuaisensiirtoipotilaiden vallitsevuus kasvoi 23 prosenttia, keskushemodialyysipotilaiden vallitsevuus kasvoi 4 prosenttia, peritoneaalidialyysipotilaiden vallitsevuus laski 21 prosenttia ja kotihemodialyysipotilaiden vallitsevuus laski 14 prosenttia kymmenen vuoden takaisin lukuihin verrattuna. Keskushemodialyysipotilaiden osuus laski 30 prosentista 27 prosenttiin, munuaisensiirron saaneiden osuus nousi 60 prosentista 67 prosenttiin, kun taas kotihemodialyysipotilaiden osuus laski 3 prosentista 2 prosenttiin ja peritoneaalidialyysipotilaiden osuus laski 7 prosentista 5 prosenttiin vuosina 2015–2024. Viimeisen kymmenen vuoden merkittävimmät

trendit ovatkin olleet munuaissiirtoipotilaiden osuuden tasainen kasvu ja kotidialyysissä olevien osuuden lasku.

Vuodesta 2013 lähtien APD-hoitoa saaneiden osuus kaikista peritoneaalidialyysipotilaista on ollut keskimäärin 60 prosenttia. Vuodesta 2021 alkaen on ollut mahdollista ilmoittaa tieto avusteisesta peritoneaalidialyysistä tai omatoimisesta keskushemodialyysistä (myös takautuvasti). Avusteisessa hoidossa potilas tarvitsee kodin ulkopuolista apua dialyysin suorittamiseen ja omatoimisessa keskushemodialyysissä potilas suorittaa dialyysin yksikössä itsenäisesti. Vuonna 2024 avusteisessa peritoneaalidialyysissä oli 8 prosenttia kaikista peritoneaalidialyysipotilaista ja omatoimista keskushemodialyysistä teki 2 prosenttia kaikista keskushemodialyysipotilaista.

Taulukko 4. Dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaiden määrä asukaslukuun suhteutettuna hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 2014–2024

Hyvinvointialue		Dialyysipotilaiden määrä/ 1 miljoona asukasta					Munuaisensiirtopotilaiden määrä/ 1 miljoona asukasta				
		2014	2019	2022	2023	2024	2014	2019	2022	2023	2024
1	Itä-Uusimaa	395	451	374	343	372	437	522	586	606	573
2	Keski-Uusimaa	244	334	325	282	295	437	481	527	526	536
3	Länsi-Uusimaa	277	315	292	275	289	527	540	567	570	562
4	Vantaa ja Kerava	297	359	328	284	283	520	514	503	539	556
5	Varsinais-Suomi	381	390	352	302	267	527	592	573	562	604
6	Satakunta	366	434	423	425	388	589	710	715	775	809
7	Kanta-Häme	416	433	401	366	407	490	620	696	720	761
8	Pirkanmaa	366	371	353	343	312	510	641	678	673	702
9	Päijät-Häme	345	402	328	357	323	493	562	611	606	630
10	Kymenlaakso	399	359	370	416	438	370	432	464	460	457
11	Etelä-Karjala	463	454	550	567	560	683	791	806	799	831
12	Etelä-Savo	322	387	360	346	317	666	692	667	677	727
13	Pohjois-Savo	359	361	375	363	374	662	763	807	826	836
14	Pohjois-Karjala	296	347	351	339	333	474	559	621	635	642
15	Keski-Suomi	275	304	345	392	423	436	531	554	575	602
16	Etelä-Pohjanmaa	313	404	419	352	342	373	461	514	556	563
17	Pohjanmaa	312	432	386	394	380	482	557	601	631	615
18	Keski-Pohjanmaa	262	440	428	384	443	523	558	619	694	694
19	Pohjois-Pohjanmaa	304	339	293	287	296	458	511	535	536	555
20	Kainuu	250	263	199	228	187	617	816	822	841	890
21	Lappi	374	322	245	238	227	402	576	660	715	710
90	Helsingin kaupunki	304	320	289	243	219	516	548	581	602	605
91	Ahvenanmaa	138	134	132	131	130	380	402	329	360	424
YTA	Etelä-Suomi	318	349	326	304	300	504	542	571	581	586
	Itä-Suomi	313	344	358	365	373	551	634	663	680	701
	Sisä-Suomi	364	390	376	349	336	475	597	646	657	684
	Länsi-Suomi	363	409	376	350	319	534	615	613	627	655
	Pohjois-Suomi	311	337	285	279	283	467	561	601	623	637
Koko maa		330	362	340	323	316	506	578	606	619	635

Taulukossa 4 on esitetty dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaiden määrä miljoonaa asukasta kohti (vallitsevuus) hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 2014–2024. Dialyysihoidon vallitsevuus on kymmenessä vuodessa laskenut 4 prosenttia ja munuaisensiirron vallitsevuus kasvanut 26 prosenttia. Viiden viime vuoden aikana munuaisensiirron vallitsevuus on kasvanut 10 prosenttia ja dialyysihoidon vallitsevuus on laskenut 13 prosenttia. Vuoden 2024 lopussa dialyysi-

sihoidon vallitsevuus vaihteli hyvinvointialueittain välillä 130–560 ja munuaisensiirron vallitsevuus välillä 424–890 potilasta miljoonaa asukasta kohti. Yhteistyöalueittain dialyysihoidon vallitsevuus vaihteli välillä 283–373 ja munuaisensiirron vallitsevuus välillä 586–701 potilasta miljoonaa asukasta kohti. Munuaisensiirron saaneiden osuus potilasta nousi 61 prosentista 67 prosenttiin vuosina 2014–2024.

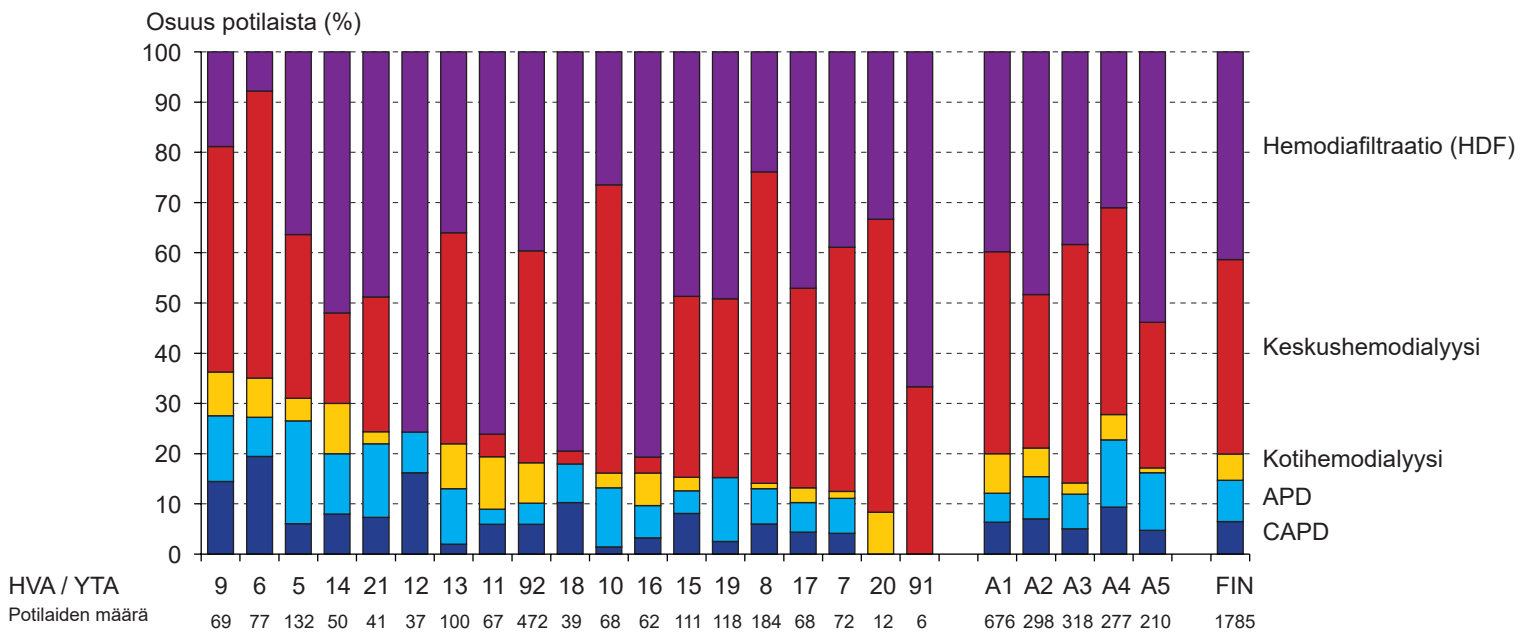
Taulukko 5. Munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä vuoden lopussa hoitomuodoittain ja alueittain 2024

Hyvinvointialue		Potilaiden määrä 31.12.2024 (%)						
		CAPD	APD	Koti-HD	Keskus-HD	HDF	Tx	Yhteensä
5	Varsinais-Suomi	8 (2)	27 (6)	6 (1)	43 (10)	48 (11)	304 (70)	436 (100)
6	Satakunta	15 (6)	6 (3)	6 (3)	44 (18)	6 (3)	161 (68)	238 (100)
7	Kanta-Häme	<4 (-)	5 (3)	<4 (-)	36 (19)	28 (15)	119 (62)	192 (100)
8	Pirkanmaa	11 (2)	13 (2)	<4 (-)	114 (20)	44 (8)	391 (68)	575 (100)
9	Päijät-Häme	10 (5)	9 (5)	6 (3)	31 (16)	13 (7)	120 (63)	189 (100)
10	Kymenlaakso	<4 (-)	8 (6)	<4 (-)	40 (29)	18 (13)	68 (50)	137 (100)
11	Etelä-Karjala	4 (2)	<4 (-)	7 (4)	<4 (-)	51 (30)	103 (61)	170 (100)
12	Etelä-Savo	6 (5)	<4 (-)	0 (0)	0 (0)	29 (23)	89 (70)	127 (100)
13	Pohjois-Savo	<4 (-)	11 (4)	9 (3)	42 (15)	36 (13)	185 (65)	285 (100)
14	Pohjois-Karjala	4 (2)	6 (4)	5 (3)	9 (5)	26 (16)	114 (70)	164 (100)
15	Keski-Suomi	9 (3)	5 (2)	<4 (-)	40 (15)	54 (20)	161 (59)	272 (100)
16	Etelä-Pohjanmaa	<4 (-)	4 (2)	4 (2)	<4 (-)	50 (31)	99 (61)	161 (100)
17	Pohjanmaa	<4 (-)	4 (3)	<4 (-)	27 (17)	32 (20)	91 (57)	159 (100)
18	Keski-Pohjanmaa	4 (4)	<4 (-)	0 (0)	<4 (-)	31 (33)	56 (59)	95 (100)
19	Pohjois-Pohjanmaa	<4 (-)	15 (5)	0 (0)	42 (13)	58 (18)	210 (64)	328 (100)
20	Kainuu	0 (0)	0 (0)	<4 (-)	7 (10)	4 (5)	61 (84)	73 (100)
21	Lappi	<4 (-)	6 (4)	<4 (-)	11 (7)	20 (12)	120 (75)	161 (100)
91	Ahvenanmaa	0 (0)	0 (0)	0 (0)	<4 (-)	4 (14)	23 (79)	29 (100)
92	HUS	29 (2)	22 (1)	38 (2)	201 (13)	187 (12)	1116 (70)	1593 (100)
YTA	Etelä-Suomi	44 (2)	41 (2)	53 (3)	275 (13)	269 (13)	1407 (67)	2089 (100)
	Itä-Suomi	21 (2)	25 (3)	17 (2)	91 (11)	145 (17)	549 (65)	848 (100)
	Sisä-Suomi	16 (2)	22 (2)	7 (1)	152 (16)	122 (13)	609 (66)	928 (100)
	Länsi-Suomi	26 (3)	37 (4)	14 (2)	114 (14)	86 (10)	556 (67)	833 (100)
	Pohjois-Suomi	10 (2)	24 (4)	<4 (-)	61 (9)	113 (17)	447 (68)	657 (100)
Koko maa		117 (2)	149 (3)	93 (2)	695 (13)	739 (14)	3591 (67)	5384 (100)

Taulukossa 5 on esitetty munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä hoitomuodoittain hyvinvointi- ja yhteistyöalueilla. Kaikista dialyysipotilaista 20 prosenttia oli kotidialyysissä (CAPD, APD tai koti-HD) vuoden 2024 lopussa. Keskushemodialyysipotilaista 52 prosentille tehtiin hemodiafiltraatioita ja tämä osuus vaihteli hyvinvointialueilla välillä 12–100 prosenttia ja yhteistyöalueittain välillä 43–65 prosenttia. Munuaisensiirron saaneiden osuus munuaiskorvaushoitopotilaiden vallitsevuudesta vaihteli hyvinvointialueilla välillä 50–84 prosenttia ja yhteistyöalueilla välillä 65–68 prosenttia.

Jos hoitomuodossa olevien potilaiden määrä oli hyvinvointialueella alle 4, ei tarkkaa potilaiden määrää eikä prosenttiosuutta ilmoiteta.

Kuvio 6. Yli 20-vuotiaiden potilaiden dialyysihoitomuoto 31.12.2024 alueittain

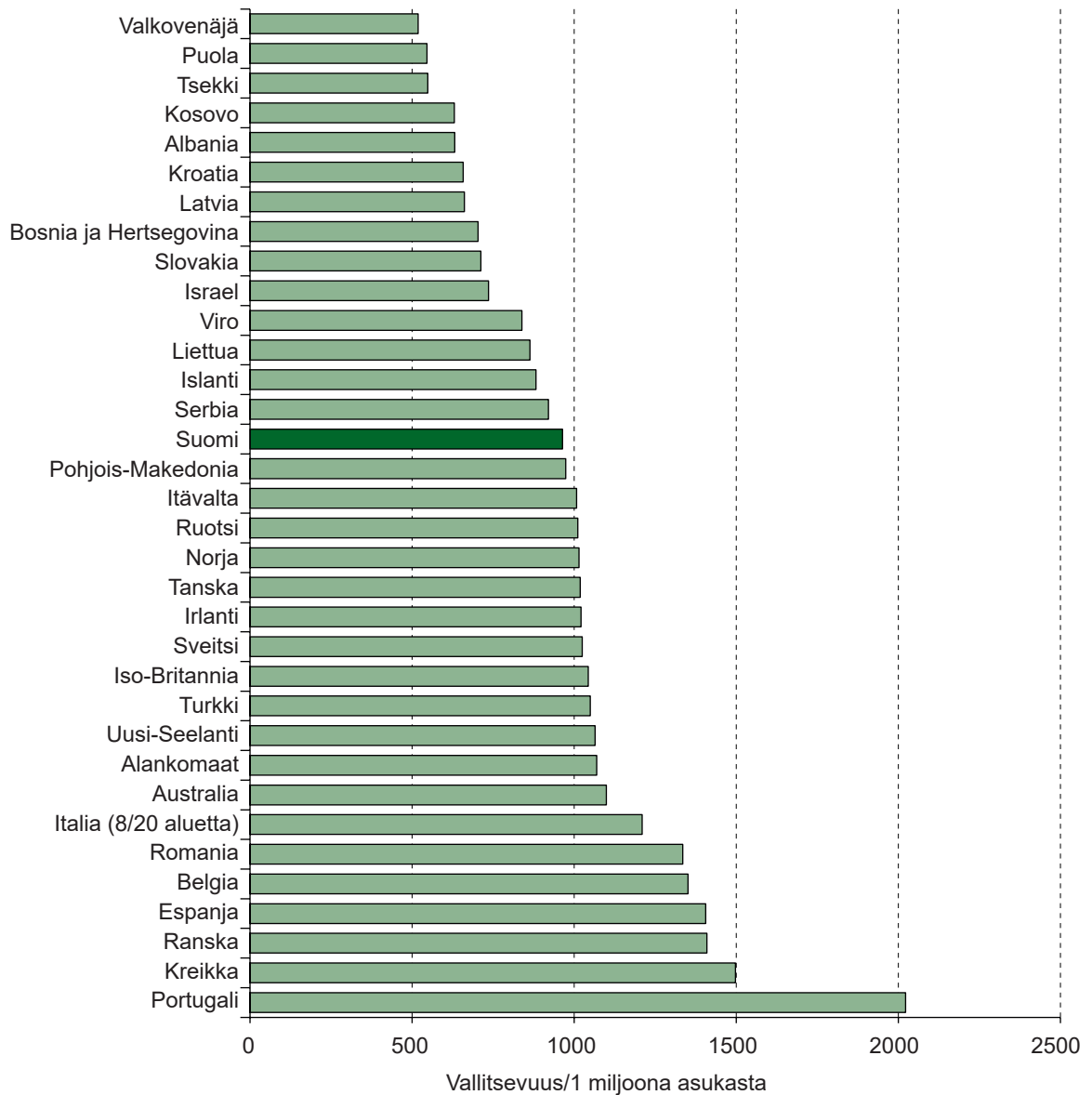

Suomen nefrologiyhdistyksen vuonna 2021 julkaiseman Vaikean kroonisen munuaistaudin hoidon ohjauksen strategian tavoitteena on lisätä kotidialyysien osuutta vähintään 40 prosenttiin vuoden lopussa dialyysihoidossa olevista potilaista vuoteen 2025 mennessä.

Kuvio 6 esittää yli 20-vuotiaiden dialyysipotilaiden hoitomuotojen osuudet hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 31.12.2024. Kaikista dialyysipotilaista 20 prosenttia oli kotidialyysissä (CAPD, APD tai kotihemodialyysi). Kotidialyysin osuus oli suurin Päijät-Hämeen hyvinvointialueella (36 prosenttia). Osuus oli yli 30 prosenttia myös Satakunnan,

Varsinais-Suomen ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueilla ja alle 10 prosenttia kahdella hyvinvointialueella. Peritoneaaldialyysipotilaiden osuus dialyysipotilaista oli suurin Päijät-Hämeen hyvinvointialueella, jossa 28 prosenttia kaikista dialyysipotilaista oli joko jatkuvassa peritoneaaldialyysissä (CAPD) tai automaattisessa peritoneaaldialyysissä (APD). Kotihemodialyysipotilaiden (koti-HD) osuus dialyysipotilaista oli suurin Etelä-Karjalan hyvinvointialueella, 10 prosenttia. Neljällä hyvinvointialueella kotihemodialyysipotilaita ei ollut lainkaan.

Kuvio 7. Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus 31.12.2023. Kansainvälinen vertailu.

Kuviossa 7 on esitetty munuaiskorvaushoidon vallitsevuus 31.12.2023 ERA-rekisteriin raportoineissa maissa (Annual Report 2023, <https://www.era-online.org/research-education/era-registry/annual-reports/>) sekä Australiassa ja Uudessa-Seelannissa (ANZDATA 47th Annual Report 2024, <https://anzorg.org.au/reports/anzdata-47th-annual-report-2024-data-survey-2023>). Pohjoismaiden vallitsevuusluvut olivat samaa luokkaa. Ruotsissa vallitsevuus oli 5 prosenttia, Norjassa 5 prosenttia ja Tanskassa 6 prosenttia suurempi ja Islannissa 9 prosenttia pienempi kuin Suomessa. Portugalissa vallitsevuusluku oli yli kaksinkertainen Suomen lukuun verrattuna.

Taulukko 6. Munuaiskorvaushoitopotilaiden potilasvuosien määrä diagnoosin ja hoitomuodon mukaan 2014–2024

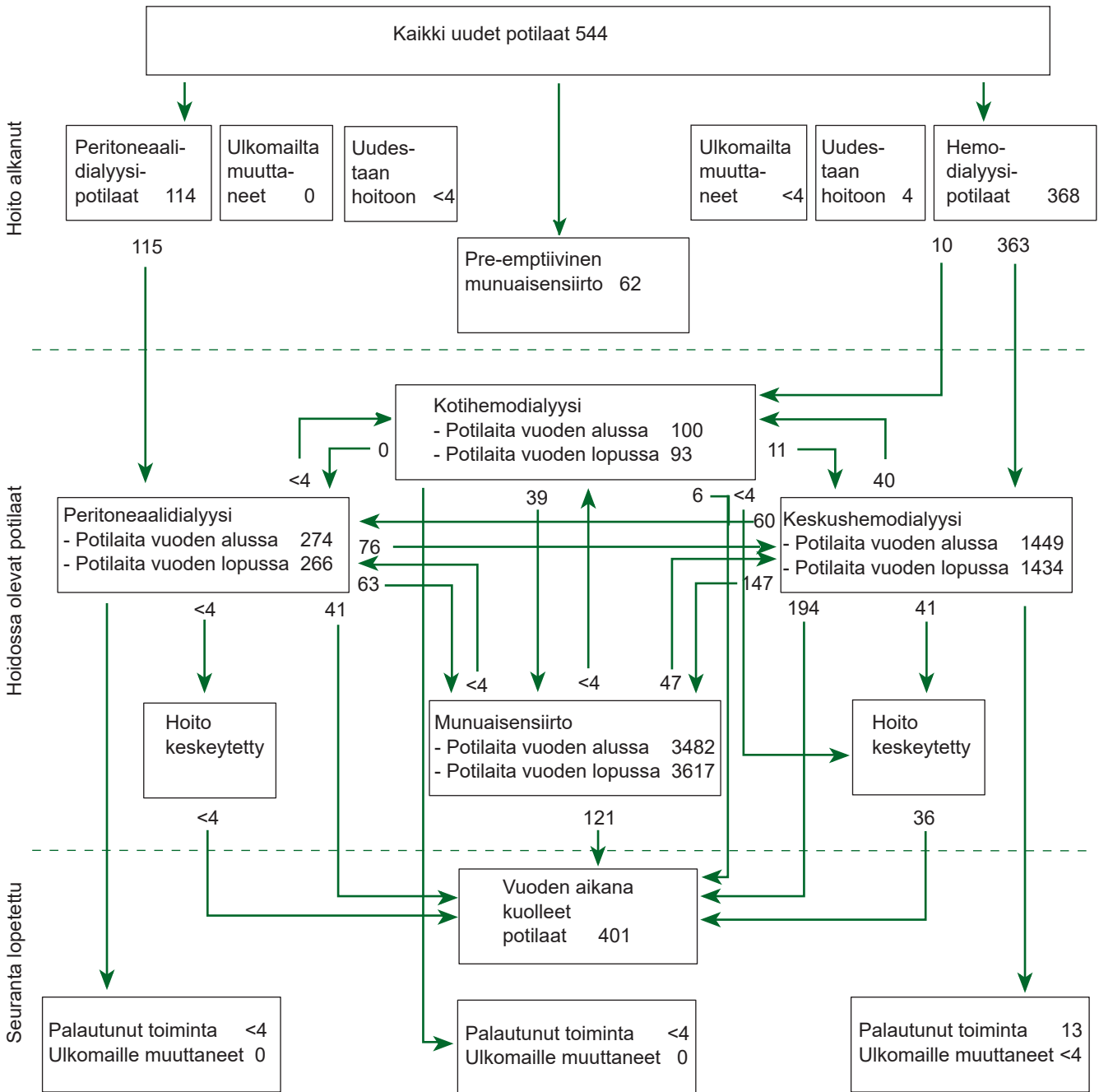
Diagnosiryhmä	Potilasvuosien määrä 2014 (%)				Potilasvuosien määrä 2024 (%)			
	Peritoneaali-dialyysi	Hemodialyysi	Munuaisen-siirto	Yhteensä	Peritoneaali-dialyysi	Hemodialyysi	Munuaisen-siirto	Yhteensä
Glomerulonefriitti	38 (18)	226 (15,3)	718 (26,3)	983 (22,3)	36 (13,8)	211 (13,5)	876 (24,8)	1124 (21)
Tyypin 1 diabetes	45 (21,3)	166 (11,3)	490 (18)	702 (15,9)	49 (18,6)	177 (11,3)	594 (16,8)	820 (15,3)
Monirakkulatauti	24 (11,4)	150 (10,2)	475 (17,4)	649 (14,7)	19 (7,3)	142 (9,1)	645 (18,3)	807 (15,1)
Tarkemmin määrittämätön	34 (16,1)	244 (16,6)	134 (4,9)	412 (9,3)	36 (13,5)	268 (17,1)	276 (7,8)	579 (10,8)
Tyypin 2 diabetes	15 (7)	298 (20,2)	100 (3,7)	413 (9,4)	42 (15,9)	309 (19,8)	117 (3,3)	468 (8,7)
Nefroskleroosi	11 (5,2)	87 (5,9)	76 (2,8)	174 (3,9)	29 (11)	123 (7,9)	116 (3,3)	269 (5)
Virtsateiden obstruktiot	8 (3,7)	46 (3,2)	105 (3,8)	159 (3,6)	10 (3,7)	66 (4,2)	162 (4,6)	238 (4,4)
Muut systeemisaurodet	9 (4,1)	59 (4)	112 (4,1)	180 (4,1)	13 (4,7)	64 (4,1)	146 (4,1)	222 (4,1)
Tubulointerstiaalinen nefriitti	7 (3,2)	47 (3,2)	178 (6,5)	233 (5,3)	9 (3,3)	42 (2,7)	158 (4,5)	208 (3,9)
Muut munuaissairaudet	7 (3,2)	58 (3,9)	69 (2,5)	134 (3)	6 (2,4)	75 (4,8)	123 (3,5)	204 (3,8)
Syynnäiset sairaudet	5 (2,2)	25 (1,7)	112 (4,1)	141 (3,2)	7 (2,7)	21 (1,4)	150 (4,2)	178 (3,3)
Syynnäinen nefroosi	2 (1,1)	6 (0,4)	84 (3,1)	92 (2,1)	1 (0,5)	7 (0,5)	111 (3,2)	120 (2,2)
Syöpäsairaudet	2 (1)	26 (1,7)	11 (0,4)	39 (0,9)	5 (2)	38 (2,4)	10 (0,3)	53 (1)
Amyloidoosi	3 (1,6)	25 (1,7)	35 (1,3)	64 (1,4)	1 (0,5)	11 (0,7)	23 (0,6)	35 (0,7)
Metaboliset sairaudet	2 (0,9)	3 (0,2)	13 (0,5)	18 (0,4)	1 (0,2)	3 (0,2)	13 (0,4)	17 (0,3)
Pyelonefriitti	0 (0)	7 (0,5)	15 (0,6)	22 (0,5)	0 (0)	4 (0,2)	12 (0,3)	16 (0,3)
Kaikki	213 (100)	1474 (100)	2727 (100)	4414 (100)	265 (100)	1561 (100)	3532 (100)	5358 (100)

Taulukko 6 esittää potilasvuosien määrän munuaistautidiagnoosin ja hoitomuodon mukaan vuosina 2014 ja 2024. Potilasvuosien määrä lasketaan sen ajan perusteella, jonka potilas on ollut munuaiskorvaushoidossa vuoden aikana. Potilasvuosien määrä on kasvanut 21 prosenttia vuodesta 2014. Munuaisensiirtoon liittyvien potilasvuosien määrä on kasvanut 30 prosenttia, hemodialyysiin 6 prosenttia ja peritoneaali-dialyysiin 24 prosenttia.

Glomerulonefriitti on kaikkien munuaiskorvaushoitopotilaiden ja munuaisensiirtopotilaiden tavallisin diagnoosi, ja sitä sairastaville kertynyt osuus potilasvuosista oli 22 pro-

senttia vuonna 2024. Tyypin 1 diabetes on kaikkien munuaiskorvaushoitopotilaiden toiseksi tavallisin ja peritoneaali-dialyysipotilaiden tavallisin diagnoosi. Tyypin 2 diabetes on hemodialyysipotilaiden tavallisin munuaistautidiagnoosi. Nefroskleroosia ja muita munuaissairauksia sairastavien potilaiden potilasvuosien määrä kaikilla munuaiskorvaushoitopotilailla on kymmenessä vuodessa kasvanut yli 50 prosenttia. Amyloidoosia, pyelonefriittiä ja metabolista sairautta sairastavien potilaiden potilasvuosien määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa.

Kuvio 8. Hoitomuodon muutokset vuoden 2024 aikana

Vuoden 2024 aikana munuaiskorvaushoitoon tuli 544 uutta potilasta (Kuvio 8). Vuoden alussa hoidossa oli 5305 potilasta ja vuoden lopussa 5410 potilasta. Vuoden aikana kuoli 401 potilasta ja 15 potilaan hoito lopetettiin, koska oma munuaistoiminta palautui. Vuoden aikana kuolleista 121:lla oli toimiva munuaissiirre, 41 oli ollut peritoneaalidialyysissä, 6 kotihemodialyysissä ja 194 keskushemodialyysissä. Vuonna 2024 keskeytettiin 45 potilaan hoito. Vuoden 2024 lopussa kotihemodialyysipotilaiden määrä oli 7 prosenttia pienempi, keskushemodialyysipotilaiden määrä 1 prosentin pienempi ja peritoneaalidialyysipotilaiden määrä 3 prosenttia pienempi kuin vuoden alussa. Munuaisensiirtopotilaiden määrä kasvoi 4 prosenttia vuoden alkuun verrattuna. Vuoden 2024 lopussa oli raportoitu 27 omatoimista keskushemodialyysipotilasta ja 20 avusteisessa peritoneaalidialyysissä olevaa potilasta.

Vuoden aikana tehtiin 275 munuaisensiirtoa. Näistä 19 oli yhdistettyä haiman- ja munuaisensiirtoa ja kolme yhdistettyä maksan- ja munuaisensiirtoa (HYKS:n elinsiirtoyksikön antama tieto). Eläviltä luovuttajilta saatiin 41 munuaissiirrettä, joista 22 tuli verisukulaiselta ja kuusi oli ABO-epäsopiivia. 179 siirrettä tuli aivokuolleeksi todetulta potilaalta ja 55 siirrettä saatiin luovuttajalta verenkierron pysähtymisen ja kuoleman toteamisen jälkeen.

Taulukko 7. Yli 20-vuotiaiden munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden määrä sairaaloittain 2024

Yhteistyöalue	Hyvinvointialue	Sairaala	Yli 20-v. potilaiden määrä 31.12.2024			
			PD	HD	Tx	Yhteensä
Etelä-Suomi (A1)			82	594	1298	1974
	Päijät-Häme (9)		19	50	120	189
		Päijät-Hämeen keskussairaala	19	50	120	189
	Kymenlaakso (10)		9	59	68	136
		Kymenlaakson keskussairaala	9	59	68	136
	Etelä-Karjala (11)		6	61	103	170
		Etelä-Karjalan keskussairaala	6	42	103	151
		Honkajarjun sairaala		19		19
	HUS (92)		48	424	1007	1479
		HYKS	48	295	874	1217
		Nefrologian poliklinikka			874	874
		Dialyysihoitokeskus		66		66
		Dialyysiopetuskeskus	48	79		127
		Malmi		65		65
		Pitäjänmäki		85		85
		Hyvinkää		49	44	93
		Lohjan sairaala		31	37	68
		Länsi-Uudenmaan sairaala		21	16	37
		Porvoo		28	36	64
Itä-Suomi (A2)			46	252	546	844
	Etelä-Savo (12)		9	28	89	126
		Mikkelin keskussairaala	6	17	59	82
		Savonlinnan keskussairaala	<4	11	30	-
	Pohjois-Savo (13)		13	87	183	283
		KYS	13	61	159	233
		Iisalmen sairaala		14	13	27
		Varkauden sairaala		12	11	23
	Pohjois-Karjala (14)		10	40	114	164
		Pohjois-Karjalan keskussairaala	10	40	114	164
	Keski-Suomi (15)		14	97	160	271
		Keski-Suomen keskussairaala	14	97	160	271
Sisä-Suomi (A3)			38	280	608	926
	Kanta-Häme (7)		8	64	119	191
		Kanta-Hämeen keskussairaala	8	64	119	191
	Pirkanmaa (8)		24	160	391	575
		TAYS	24	160	391	575
	Etelä-Pohjanmaa (16)		6	56	98	160
		Etelä-Pohjanmaan keskussairaala	6	56	98	160
Länsi-Suomi (A4)			63	214	554	831
	Varsinais-Suomi (5)		35	97	302	434
		TYKS	35	97	302	434
	Satakunta (6)		21	56	161	238
		Satakunnan keskussairaala	21	56	161	238
	Pohjanmaa (17)		7	61	91	159
		Vaasan keskussairaala	7	51	90	148
		Pietarsaaren sairaala		10	<4	-
Pohjois-Suomi (A5)			34	176	447	657
	Keski-Pohjanmaa (18)		7	32	56	95
		Keski-Pohjanmaan keskussairaala	7	32	56	95
	Pohjois-Pohjanmaa (19)		18	100	210	328
		OYS	18	100	210	328
	Kainuu (20)			12	61	73
		Kainuun keskussairaala		12	61	73
	Lappi (21)		9	32	120	161
		Lapin keskussairaala	<4	18	87	-
		Länsi-Pohjan keskussairaala	6	14	33	53
	Ahvenanmaa (91)			6	23	29
		Ahvenanmaan keskussairaala		6	23	29
Koko maa			263	1522	3476	5261

Vuoden 2024 lopussa dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaita oli hoidossa ja seurannassa 29 sairaalassa 18 hyvinvointialueella (HVA) viidellä yhteistyöalueella (YTA) (Taulukko 7). Ahvenanmaan potilaita ei ole laskettu mukaan yhteistyöalueiden lukuihin.

Jos yksikön hoitomuotoryhmässä oli alle 4 potilasta, ei tarkkaa potilasmäärää tai yksikön potilaiden yhteismäärää ilmoiteta.

Kuvio 9. Suomen dialyysiyksiköt kartalla

Munuaistautirekisterin asiantuntijaryhmä

Patrik Finne, johtoryhmän puheenjohtaja, professori, osastonylilääkäri HYKS
Jaakko Helve, dosentti, Munuaistautirekisterin asiantuntijalääkäri THL
Jonna Salonen, ylilääkäri THL
Markus Keski-Säntti, tilastotutkija THL
Janika Pöder, Munuaistautirekisterin koordinaattori THL
Susanna Rekiranta, Munuaistautirekisterin koordinaattori THL
Mika Kapanen, Munuaistautirekisterin data manager THL
Pekka Arikoski, Suomen nefrologiyhdistyksen puheenjohtaja, dosentti KYS
Mikko Haapio, dosentti, ylilääkäri HYKS
Sari Högström, TtM, Munuais- ja maksaliiton toiminnanjohtaja
Timo Jahnukainen, dosentti, osastonylilääkäri HYKS
Niina Koivuviita, dosentti, ylilääkäri TYKS
Heli Koukkunen, dosentti, ylilääkäri KYS
Kaisa Laine, LL, osastonylilääkäri Satasairaala
Marko Lempinen, dosentti, osastonylilääkäri HYKS
Satu Mäkelä, dosentti, ylilääkäri TAYS
Juha Latva-Nikkola, puheenjohtaja Munuais- ja maksaliitto
Tiina Pyyhkälä, sairaanhoitaja HYKS
Anna Salmela, LT, ylilääkäri OYS
Maarit Wuorela, dosentti, ylilääkäri TYKS